

דרווין והסקס-אפיל של הלטאות

מה הקשר בין לטאות אמריקאיות שעל גופן יש כתמים כחולים למשיכה מינית בקרב בני אדם? כמו סוגיות ביולוגיות רבות, גם כאן ניתן למתוח קו בין מחקרים ותגליות חדשים לבין תאוריית האבולוציה של צ'רלס דרווין, שהיום (חמישי) מציינים בעולם את יום הולדתו ה-206. דרווין מפורסם בעיקר בשל תאוריית האבולוציה, שאותה הגה באמצע המאה ה-19. התאוריה שלו גורסת שתכונות גנטיות עוברות מדור לדור בשינויים קלים. שינויים שמקנים לבעל החיים יתרון בהישרדות ובייצור צאצאים מתקבעים ומתפשטים באוכלוסייה, ואילו התכונות המוצלחות פחות נוטות להיעלם. חשיבותה של התאוריה של דרווין נעוצה בכך שהיא מספקת את הבסיס לכל מדעי החיים ומאפשרת את איחודם לסיפור אחד: התפתחות היצורים החיים בכדור הארץ והתפלגותם למינים שונים ומשונים בתנאים שונים ומשונים. כמו רוב התיאוריות המדעיות, גם תאוריית האבולוציה של דרווין היתה מלאה בהתחלה בחורים, כלומר - היו המון עובדות שהיא לא הצליחה להסביר. אך עם הצטברות נתונים וידע מדעי לאורך השנים, התאוריה הוכיחה את עצמה פעם אחר פעם. גם היום, יותר מ-150 שנים אחרי פרסום הספר "מוצא המינים", מדענים ממשיכים לחשוף ממצאים שמאוששים את פרסומיו של דרווין. לא פעם התגליות החדשות האלו מאירות את תיאוריית האבולוציה באור חדש ומפתיע, שגורם לנו לחשוב על עצמנו, בני האדם, ועל הדרך שבה גם אנחנו הולכים ומשתנים. למשל, על מה שגורם לנו להימשך לאנשים אחרים.

לטאה זכר. צילום: Wixted Kerry מחקר שנערך ב-2013 בארצות הברית, שבדק את הרגלי הרבייה בקרב לטאות מסוג Fence Eastern, הוא דוגמה טובה לרלוונטיות של תורת דרווין. לזכרים של לטאות אלו יש כתמים כחולים שחורים גדולים על הגוף, ולנקבות בדרך כלל אין. הכתמים, שנוצרים בגלל ריכוז גבוה של ההורמון הזכרי טסטוסטרון, מבדילים בין הזכרים לנקבות ומעידים על אונם המיני של הזכרים. הנקבות נמשכות לזכרים בעלי כתמים גדולים ועזים, והזכרים נמשכים לנקבות

ללא כתמים. עם זאת, לצד הנקבות "הרגילות", יש אוכלוסיית נקבות שעל גופן יש כתמים קטנים בצבע תכלת, שמזכירים את הכתמים שעל הזכרים. אצל נקבות אלה נמדדו רמות טסטוסטרון גבוהות מהרגיל (אם כי לא גבוהות כמו בקרב הזכרים). במחקר נמצא שהנקבות הכחלחלות מושכות פחות את הזכרים, והם פונים להזדווג איתן רק אחרי שמיצו את האפשרויות האחרות. כתוצאה מכך, הנקבות הכחלחלות מזדווגות מאוחר יותר, עם פחות זכרים, ומטילות פחות ביצים יחסית לנקבות הרגילות. לכאורה, החסרונות האבולוציוניים האלה היו אמורים לפגוע בהמשכיות של התכונות הגנטיות של הנקבות הכחלחלות. עם זאת, מחקר המשך של החוקרים מצא שלמרות החסרונות שהוזכרו, הרי שיש יתרונות אבולוציוניים למצב המיוחד של הנקבות הכחלחלות: הן חוות פחות הטרדות מזכרים, הן מהירות יותר, הן נהנות משטח מחיה נרחב יותר וצאצאיהן הם בעלי אחוזי שרידות גבוהים יותר. כלומר, למרות שנדמה כאילו הנקבות הכחלחלות לא אמורות להמשיך להתקיים, למעשה התכונה הוויזואלית ה"גברית" שלהן היא סממן ליכולות פיזיות טובות יותר והיא מקנה להן יתרון אבולוציוני.

מחקר זה משמש ראיה נוספת עד כמה תאוריית האבולוציה של דרווין מצליחה לתאר היטב את המתרחש בעולם הטבע. אף שלא פעם אנו נתקלים במקרים שלא נראים לנו הגיוניים ושלכאורה התאוריה לא מצליחה להסביר, הרי שמחקרים חדשים מצליחים להצדיק שוב ושוב את התאוריה של דרווין ולשמור עליה רעננה ורלוונטית כפי שהייתה לפני שנים כה רבות. לעתים, תופעות שאנו רואים ביצורים חיים אחרים, רלוונטיות גם לאדם. ידוע כי גם באדם, קיימות נשים בעלות רמות טסטוסטרון גבוהות מהממוצע וכן מאפיינים התנהגותיים וויזואליים המאפיינים גברים. האם תוצאות המחקר יכולות לרמוז לנו על היתרונות האבולוציוניים של תופעות אלה? אין ספק שגם בעתיד מדענים יחזרו אל תורת דרווין כדי לדון בשאלה הזאת ואחרות. למאמר המקורי [לחצו כאן](#)